

Թափման երկու կողմանէ ալ անխոր, և չորիկն կամ ձիւնն խողին մէջ ամե-
նակն անհարուածելի կը մնայ : վասն
զի ոտիւնն հարուած կընելու ատեն
քաջ ձիւնարն քաջ ձիւնն արագապէս
կը պատսպարի 'ի ներքոյ նորա : Դեռ
զձիւն 'ի կողմ լծելու փորձն գեղացւոց
մէջ մտած չէ . և ձին ինչպէս ուրիշ ա-
մեն կենդանիք՝ ձմեռը միայն փակուած
կը կենան ախոռին մէջ, ամառը ազատ
կուլու նախրին հետ առաւօտէ մինչև
ցերեկոյ յարօտ կ'երթան, 'ի բաց ա-
ռեալ որձ պահած ձիւնը՝ որոնք միշտ
ներսը մնալուն պատճառաւ ախոռի
ձի կը կոչուին : Զիւնն ալ հիւանդու-
թիւններ ունին, որոնց բժիշկն իւրաքան-
չիւր գեղացւոց բնական լոյսն ու փորձն
է :

Ռուսիոյ Շիրակ գաւառն գտնէլ պա-
հելու շատ յարմար չէ . սակայն կարևոր
հարկ մը կը ստիպէ շատերն ոչ միայն
լծելու համար գտնէլ ունենալ, այլ և
մատակարար պահելու, որ էդ գտնին սե-
փականութեամբ է ռամկին մէջ : Դարձեալ
եղանց ուժոյն կորդ երկիր պատուելու

անբաւականութիւնն կարևոր բրած է
գտնելը : Ինչ որ եղնադարմանութեան
նկատմամբ բարեք, նոյնը կ'ըսենք և գոմ-
չոց համար ալ, այսու միայն զանազա-
նութեամբ՝ որ եղն ջրով մաքրութեան
շատ կարօտութիւն չունի, իսկ գտնէն
գոնէ ձմեռն ամիսը միանգամ պէտք է
լուանալ սապոն ջրով, միշտ սանտրել ու
խաշաւել ¹ և կտաւատի ձիթով օծել,
որպէս զի կենդանի չգոյանայ : Իսկ
ամառն լծէպէտ ինքնին ջրասէր ու տրդ-
մասէր է, սակայն գոնէ երկու ամիս
միանգամ նորէն մաքրուելու պէտք ու-
նի : Մատակին կաթն, կարագն ու սերն
շատ յարգի են . անհաւատալի թերեւս
չգիտողաց և չտեսից, սակայն մատակի
կաթն, սերը ու եղն թեթեւ է ու քմա-
պարար քան զկովունն ու զոչխարին :
Գոմոյ միսն սևորակ բայց ախորժահամ
է . կաշին թանկագին ու եղջիրքն կա-
րևոր 'ի գործածութիւն տեղացւոց :

¹ ՏՃ. գաւառէ գործի երկաթի՝ կենդանիներ
քերելու համար, զոր հայք խաւառ կոչեն, ան-
կէ ելած է բոյն խաւառէ :

Կը շարունակուի :

Յ Գ Գ Գ Ա Զ Գ Ա Յ Ի Ն Ե

Գ

Իմ աչաց լոյս, իմ նազելի,
Իմ գեղեցիկ լոյս սիրելի,
Լիցուք ընդ քեզ 'ի մի հոգի : Պրօ՛, պրօ՛,
(պրօ՛ .
Դիցուք 'ի բաց զառիթ չարի :

Սիրով սրտի յօժարեսցուք,
Յերկոտութեանց հեռի լիցուք,
Հոգւով մարմնով ուրախասցուք,
Եւ անցուցուք զօրս 'ի բարի :

Ո՛րք են նախնիքն մեր որ անցին .
Չեն 'ի միջի ոչ երեխն,
Գնացին 'ի բաց և զմեզ նային .
Օր մի և մեզ երթալ պիտի :

Հիւսեալ աւուրք կենաց մերոց
Չես հովանի անցանկոց,
Ըստ սաղմոսին սրբոց երգոց՝
Լուծեալ դընիմք 'ի տապանի :

Քանզի չափով են մեր աւուրք
Եթէ դժուարք և եթէ դիւրք .
Եթէ սակաւք և եթէ բիւրք,
Համայն եզրի և դադարի :

Իսկ յապաղ որ գալոց է
Չեմք խելամուտ թէ ընդ որոց է .
Վասն այնորիկ հոգալոց է
Չի 'ի բարին զայ կատարի :

Արդ ձեզ ասեմ ինձ լրսեցէք,
Ըզսիրտս ձեր սիրով լրցէք :

Ուրախութեամբ միշտ խընդացէք
Զի Տէրն առ ձեզ գայ բընակի:

Աիրով ըզձեզ միշտ աղաչեմ,
Մեր ըզհոգւոյն ես ձեզ պատմեմ.
Աիրով զՍատուած 'ի մեզ գիտեմ
Որպէս 'ի գիրս ամեն հատի:

Իմ քաղցրիկ կենաց հաղորդ
Լինիս առողջ հանապազորդ
Եւ յիշեացես զիս մեռեալ որդ:

Դ

Այն առաջին ժամանակին
Որ զպտղաբերըն տընկեցին,
Յառաջ զխաղողն գովեցին
Ու մեղաց դեզ անուանեցին:
Այ լից ու տուր, այ լից ու տուր,
Դու լից 'ի տուր զանուշ գինին,
Որ է բաժակ անապական:

Պատեցին բոլորեցին
Միրգդ պայծառ զարդարեցին,
Սժեն բարով զայգիդ լըցին
Ապա զայգոյ գովքն ասացին:
Այ լից ու տուր, այ լից ու տուր,
Դու լից 'ի տուր զանուշ գինին,
Որ է բաժակ անապական:

Է՛քո պատերըդ թրթենի
Շուրջ ու բոլորդ ամբարանի,
Եւ քո ծառերդ խընկենի
Պըտուղ բերէ քաղցըր բարի:
Այ լից ու տուր, այ լից ու տուր,
Դու լից 'ի տուր զանուշ գինին,
Որ է բաժակ անապական:

Է՛քո մեղուն թել և շիտակ
Երկայնացեալ զինչ բարունակ,
Խաղողն վերան թուխ և սպիտակ
Ուռեր հանել հաստ ու բարակ:
Այ լից ու տուր, այ լից ու տուր,
Դու լից 'ի տուր զանուշ գինին,
Որ է բաժակ անապական:

Յորժամ աշունքըն մօտենայր
Առջեպանքն ելնեն ու զան,
Սըոյ ձեռին սուր և դանակ
Զախոյ ձեռին քթոց քաղելակ:

Այ լից ու տուր, այ լից ու տուր,
Դու լից 'ի տուր զանուշ գինին,
Որ է բաժակ անապական:

Զբեզ քաղին լ'ածնն հընձան
Ըռաւալէն լընուն աման.
Ըզբեզ ձեձեն թողուն ու երթան
Լինիս բաժակ անապական:

Այ լից ու տուր, այ լից ու տուր,
Դու լից 'ի տուր զանուշ գինին,
Որ է բաժակ անապական:

Սարկաւագունք զայս լըսեցին
Սաղմոսելով ընդ առաջ գնացին,
Տարեալ բեմին բազմեցուցին
Եւ քաւիչ դեզ անուանեցին:
Այ լից ու տուր, այ լից ու տուր,
Դու լից 'ի տուր զանուշ գինին,
Որ է բաժակ անապական:

Այ ալվի վեր մեծարեցին
Սուրբ սեղանին բազմեցուցին,
Ի ձեռքն սուրբ քահանային
Եւ հաշտարար պատարագին:
Այ լից ու տուր, այ լից ու տուր,
Դու լից 'ի տուր զանուշ գինին,
Որ է բաժակ անապական:

Այ դու պըտուղ քաղցր և բարի
Գոյեըդ կարմիր և ծիրանի,
Պատարագիս եկեղեցի,
Յանցանք մօրդկան քեզով ջընջին:
Այ լից ու տուր, այ լից ու տուր,
Դու լից 'ի տուր զանուշ գինին,
Որ է բաժակ անապական:

Թագաւորաց յառաջ երթաս
Ոչ երկընչիս լ'ոչ վախենաս,
Շատ պարոնայք ըսպաննել տաս
Շատոց խալաթ առնուս և զաս:
Այ լից ու տուր, այ լից ու տուր,
Դու լից 'ի տուր զանուշ գինին,
Որ է բաժակ անապական:

Շատ խեղքենր խելաց ձրգես,
Եւ շատ անխելք 'ի խելք բերես.
Եւ շատ հաշտած կը կըռվայնես
Եւ շատ կըռված հաշտեցընես:
Այ լից ու տուր, այ լից ու տուր,
Դու լից 'ի տուր զանուշ գինին,
Որ է բաժակ անապական:

Է քո անուն Տիրատուր
Եւ իմ անուն Աստուածատուր.
Կրթիչն 'ի լի արաւ եւ տուր
Դու շատ ապրիս ո՛վ թասատուր:
Այ լից ու տուր, այ լից ու տուր,
Դու լից 'ի տուր զանուշ գինին,
Որ է բաժակ անապական:

Ե

Հոգի, մի ասեր զարիպ, V
Թէ չէ իմ սիրտս կ'արունի.
Ղարիպն 'ի յօտար երկիր,
Գէմ, ամ խիստ դիժար կու լինի:

Ձինչ հաւն երամէն մուրաժ,
Ի' տեղ չի հանգչի,
Այնչափ երերուն կենայ
Մինչ որ իւր երսոնն հասանէ:

Ղարիպ, սիրտդ մի նեղեր,
Այս դիժար օրերս անցանի.
Շատ զարիպ 'ի տուն դարձաւ,
Մի վախեր թէ քեզ չի լինի:

ՁԱստուած ողորմած կ'ասեն,
Ողորմի ամին զարիպի.
Քեզ այլ օգնական լինի,
Որ հասնիս սըրտիդ մուրաւի:

Հոգի, գէմ, դու լաւ կ'ասես,
Սիրտս է սեւ քան զգործեի.
Ի զարիպութեան տէրտէն
Երեսիս գունը կը քաղութի:

Յորժամ ես 'ի միտ ածեմ,
Ձիմ եղարբն եւ զիմ սիրելիք.
Հոգիս բերանիս կ'առնու,
Քակելոյ ճարակ մի չունի:

Ղարիպ, զուսայ մի աներ,
Ղուսայէն մարդըն չի շահիր.
Շատ մանուկ զուսայ կ'անէ,
Ի շահին տեղն է ինք զենէր:

Ղուսան շատոնց ցաւ կու տայ,
Ի ցաւէն մարդըն մեռանի.
Ձինչ սիրտն որ հասարթ ունի,
Ամենէն մահրում կը լինի:

Աւա՛ղ զղարիպն ասեմ,
Որ յօտար երկիր հանդիպի.
Աչերն արտասուօք 'ի լի,
Ի յերեսն 'ի վայր կու թափի:

Յորժամ 'ի մէջիս նըստի,
Յանկարծ սըրտիկն արիւնի.
Ձաչերն 'ի բոլոր ածէ,
Կարեոր ոչ ոք նա չունի:

Ամենքս եմք զարիպք, եղբարք,
Հայրենի մարդ իսկի չունիմք.
Հաւասար գնալու եմք մեք,
Ձի այն կեանքն է մեզ հայրենի:

Աստէնըս քեզ ճար արաւ,
Որ անտէն հոգիդ չի տանջի.
Չսուրբքն 'ի քեզ եղբարք չինէ,
Ու զհրեշտակք արա սիրելի:

Զ

Հանդարտ կերպարուն քաղցրութեան սիրոյ
Ի դիմաց իմոց պարզեւ գըրուատոյ.
Նըւրիւն պարտիմ քաղցր աղբիւր ջըրոյ,
Պանծալի տատրակ, կից հոգւոյ իմոյ:

Ի ծովէ մեծէ անն մարգարտոյ,
Ազնիւ պարտիգէ ծաղիկ դալարոյ.
Ընտրեալ 'ի փշոց վարդ հոռոտելոյ,
Արուսեակ պայծառ 'ի վերջ գիւրոյ:

Ի բարձր սեռից դու իսկ սերեցար,
Ազնիւ դիւցազին որ անուանեցար.
Մաշեցեալ սիրտըս պարիսպ կառուցար,
Իսկ անարգ ծընողաց վիրաւորեցար:

Աւա՛ղ կենցաղոյս յորմէ հեռացար,
Հոգի 'ի մարմնոյս իւր բաժանեցար.
Որպէս աղանի դու յոյժ բարձրացար
Էջ 'ի ներ սիրտն իմ յորմէ սարտուցար:

Սասանեալ սիրտն իմ սէրդ առ իս կոչէ
Սաստկադոյն վիրացն բուժիլ հրաւիրէ,
Ձի առանց սիրոյդ մահու արժան է
Փութա խընայել զի յոյժ վայել է: